

Hermes -NYT

1968

FRI OS FOR FRIMÆRKESNOBBERI

af redaktør Ib Eichner Larsen

Samtaler med utallige frimærkesamlere herhjemme såvel som i udlandet har efterladt det indtryk, at et vist mismod er ved at brede sig i filatelistkredse. Årsagen er et om sig bredende „frimærkesnobberi" – en forgudelse af de klassiske mærker på bekostning af nyere og lettere opnåelige udgaver.

Ved nærmere eftertanke er jeg tilbøjelig til at give de mismodige ret og finder tiden inde til at mane til eftertanke og advare mod denne tendens til at gøre filatelien til en hobby for nogle få, om man vil, priviligerede samlere. Bevar os, 2 og 4 RBS i alle afskygninger er en vidunderlig ting at eje, men en smuk samling stålstik-varianter „er å' godt", som de siger på Fyn – og den kan der være lige så meget filateli i.

Filatelien er i god vækst. Vi har ikke mindst i den sidste halve snes år oplevet en blomstring inden for frimærkefeltet, men skal tilvæksten fortsætte, må de gamle planter også sørge for at give næring til nye friske skud. Det er en dårlig fader, der forblændet af selvforherligelse roligt ser på, at afkommet sygner hen.

Vi kender alle sammen den type samlere, der med overbærenhed ser på hr. menigmands album, fordi de første blade i samme – dér hvor de klassiske mærker skulle have siddet – er lidt tyndt besatte. Det er ikke så forfærdelig længe siden en purung mand kom til mig for at få lidt vejledning i, hvorledes han skulle få fuldt udbytte af sin interesse for frimærker. Hvad naturligt var, tilrådede jeg ham at melde sig ind i en frimærkeklub og fandt også frem til, hvilken der lå nærmest hans bopæl. Kort efter kom han igen, og skuffelsen stod tydeligt malet i hans ansigt.

– Hvordan gik det? spurgte jeg selvfølgelig.

– Joe, kom det noget tøvende. Jeg gik forleden aften hen i den klub, De havde anvist mig. Der sad nogle gråhårede herrer fordybet i deres indstiksbøger. De kikkede lidt på mig, og da jeg sagde, hvem jeg var, og hvorfor jeg kom,

svarede de, at jeg blot kunne sætte mig dér ... og der sad jeg resten af aftenen. En enkelt gang var der en, der spurgte mig, hvad jeg samlede på. „Tyskland efter 1945," svarede jeg – og så vendte de tilbage til deres samtale om klassiske danske frimærker.

De skal ikke begynde at spekulere på, om det skulle være et nyt medlem i *Deres* klub, der hér er tale om. Det er spildt ulejlighed. Han har forlængst fået nok og dyrker nu filatelien som selvstudium.

Sådan mærker vi frimærkesnobbismen i det små, men den trives også fortrinligt i det større format. Jeg tænker her på de internationale udstillinger og navnlig på den bedømmelse, der sker ved disse årligt tilbagevendende festlige lejligheder, hvor filatelister fra hele verden sætter hinanden stævne.

„Jeg kommer ikke videre, sålænge jeg ikke har blokke og striber af de første udgaver," sagde en samlerven til mig, da vi mødtes på udstillingen i Amsterdam. Jeg trøstede ham med, at til gengæld var der mere filateli – mere forskning, om man vil – i hans eksponater, og det mente jeg jo nok måtte kunne give en vis udligning, men nej. Han fik ret. Han var og blev distanceret ikke på grund af sin manglende filatelistiske indsigt, ikke på grund af mærkernes kvalitet, ikke på grund af opsætningen – men af økonomiske grunde. Han havde simpelthen ikke råd til at investere 100.000 kroner i de dyre blokke og striber, som i jury'ens øjne skulle gøre samlingen komplet. Hvis ikke den slags skal avle mismod, så ved jeg ikke, hvad der skulle gøre det.

Jeg aner ikke, hvem der har opfundet filatelien, og mange andre har før jeg forgæves søgt at efterforske det, men jeg føler mig overbevist om, at det hos den eller de pågældende var glæden ved at samle, der var det primære – ikke spørgsmålet, om man havde råd til at ofre formuer på sin lidenskab. Lad os glæde os ved, at disse gamle, prægtige frimærker, som vi trods alt alle sammen holder af, takket være filatelien, bliver bevaret for eftertiden som slægtens arv, men lad dem ikke gå hen og blive et åg for filatelien. Den allernemmeste måde at forebygge dette på er ved at vise gensidig respekt for hinandens samleområder, hvad enten det så er pladning af 2 RBS, studier af de to-farvede, stålstikvarianter eller en inspireret opsat katalog-samling, det drejer sig om.

Det er de filatelistiske krav, der er hovedsagen. Det er spørgsmålet om kvalitet, om opsætning, om filatelistisk viden, om ordenssans, om begrænsningens kunst og om selvstudier. Det burde være sådan, at det på udstillingerne og mand og mand imellem er det personlige arbejde med frimærkerne, der vurderes, og vi må bort fra – hvad mange af de store „kanoner" med rette kan mistænkes for – at man blot kan betale en mand for at sætte sine frimærker op og lade en tredie kaligrafere teksterne.

Nu er det en god gammel skik, at man ikke skal kritisere, uden at man samtidig kan møde med et positivt forslag, og mit skal da være, at man på fremtidige

udstillinger laver en særlig klasse for magnat- eller magnumsamlinger. Ingen skal være i tvivl om, at vi meget nødigt vil undvære klenodierne på disse udstillinger, for hvornår skulle vi ellers få lejlighed til at se dem? Det meste af deres tid tilbringer de jo i hvælvinger og bankboxe. Det skal ingen hemmelighed være, at jeg selv går og ser frem til den dag, hvor jeg skulle få lov til at stå ansigt til ansigt med British Guiana mærket. Hidtil har jeg kun været præsenteret for det i mere eller mindre veludførte reproduktioner.

Lad os glæde os ved synet af de gamle stabajsere, men lad os lige fuldt fryde os over teenagerne blandt frimærkerne og værdsætte den omhu, der ligger bag arbejdet med materialet. Hvis ovennævnte krav er opfyldt, har samleren gjort sig fortjent dertil. Og lad det så blive påskønnet. Lad bemærkningen om: „Det er en *studie*samling, derfor kommer den aldrig længere end til sølv" være en sagablot.

Til slut skal jeg betro Dem en ting: Jeg kender ikke så få storsamlere, som har et land, de slapper af på. En af vore førende filatelister dyrker således i smug de indiske feudalstater. En anden samler på Yemens nyeste udgaver. Han er blevet charmeret af det lille lands frække frimærkepolitik. Så klem bare på med at samle frimærker – og gør det af hjertens lyst.

NYHED!

Wowern og Lindskog:

GRØNLAND OG FÆRØERNE

Specialkatalog 1968

Alt om grønlandske pakkeportomærker, postfrimærker, fejltryk og stempler m. m.

Uundværlig for alle Grønland-samlere, ca. 200 sider, rigt ill.

Kr. 35,–

DANMARKS TOFARVEDE FRIMÆRKER

af Stig Andersen

Det er ikke en tilfældighed, at et af de mest yndede samleområder er de tofarvede frimærker, der blev udgivet i perioden 1870 til 1905. Dels er de smukke, og dels er der endnu i dag relativt store mængder, der kan erhverves til overkommelige priser.

Samleområdet er fortsat særdeles populært, men ... der er et men. Mange samlere, der igennem årene har skabt en pæn repræsentation af disse mærker, vil gerne gøre mere ud af det, f. eks. at opdele mærkerne i tryk og finde ud af, hvilke mærker, der er særligt sjældne, men går i stå, fordi det kræver en studiemæssig indsats at gå fra at være slet og ret frimærkesamler i ordets mest konventionelle betydning til at blive en mere avanceret samler. Dette forhold gælder imidlertid alt samleri – før eller senere ændres ens egne krav, man kan ikke – hvis man blot har en lille smule skabende i sig – et helt liv bare samle. Der skal ske noget mere – man dykker dybere i materialet, finder interessante ting som man noterer sig til senere brug, men går atter i stå, fordi man ikke kan placere de afarter, man har fundet. Og man finder det ikke tilstrækkeligt tilfredsstillende at have nogle mærker, der afviger uden at man samtidig ved, hvor disse afvigende mærker hører hjemme – om afvigelsen er en tilfældighed eller om den går igen i andre mærker.

Hensigten med denne artikel er ganske enkelt den, at den kan være medvirkende til, at mange samlere af de tofarvede frimærker kan komme blot lidt igang og derved lidt længere mod målet – det skabende.

De tofarvede frimærker blev trykt i to omgange. Først de ornamenterede rammer og så ovalerne.

På næste side er vist et ark med rammerne alene (fig. 1) og et andet ark med ovalerne alene (fig. 2).

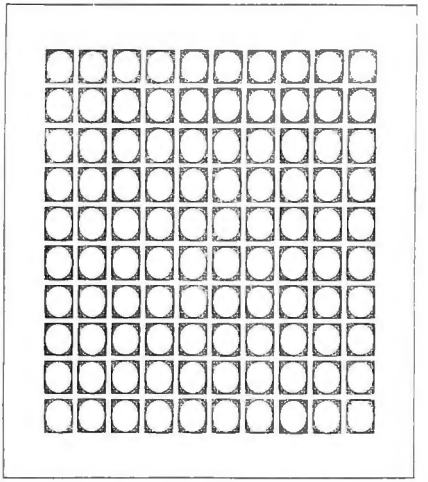

Fig. 1.
100 løse klichéer til rammerne sammensat til et ark.

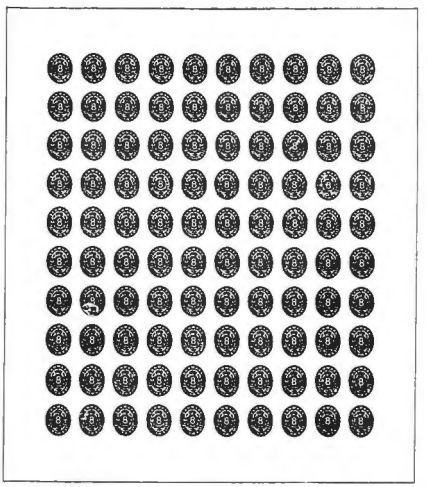
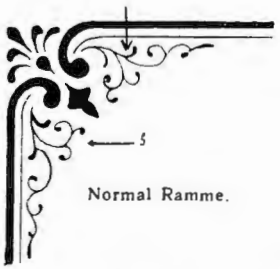

Fig. 2.
100 løse klichéer til ovalerne sammensat til et ark.

Rammklichéerne er fremstillet over først et moderstempel til de såkaldte tykke rammer og senere fire (formentlig) moderstempler til de alm. tynde rammer.

Den ornamenterede rammetegning var ikke symmetrisk, og blev en kliché ved indsætnigen i pladen vendt 180° opstod den omvendte ramme. Forskellen på retvendt og omvendt ramme er vist nedenfor i fig. 3 (ret ramme) og fig. 4 (omvendt ramme).
Tidligere bestemte man tryk alene ud fra farverne og man kan i et behersket omfang fortsat gøre det, men man har ikke helt sikkerhed for en korrekt

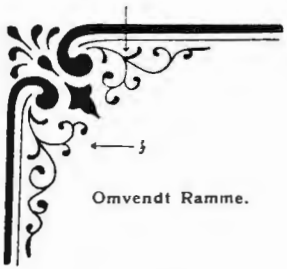

Fig. 3.
Ornamentgrene mødes ikke i ét punkt.

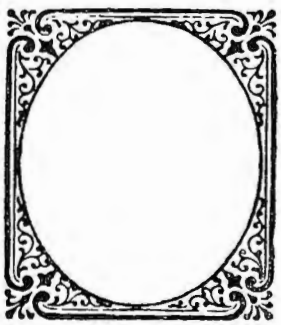

Fig. 4.
Ornamentgrene mødes i ét punkt.

trykbestemmelse ad denne vej, dels fordi et tryk kun angiver afleveringsdatoen, og bogtrykkeren udmærket godt indenfor en levering kan have standset maskinen for bl. a. at røre ny farve op, hvilket indebærer, at man indenfor samme tryk kan have to forskellige farvenuancer, og dels kan farven på det færdige frimærke afvige mere eller mindre på grund af ydre påvirkning, f. eks. hvorledes frimærkerne har været opbevaret igennem årene.
På trods heraf kan man dog fortsat benytte farverne som et udgangspunkt, men kan man samtidig tilkoble flere kendetegn, er man godt på vej til en formålstjenlig trykopdeling.

Inden jeg fortsætter, vil jeg anbefale, at samlere, der er ved at komme ud over det rene samlerstadium, køber Hagemanns „Danmarks og Dansk Vestindiens tofarvede Frimærker 1870-1905" og AFA's nye specialkatalog fra 1966. Disse to værker indeholder næsten alt, hvad der er at vide om de tofarvede frimærker, og skrevet på en sådan måde, at et selvstudium kan virkeliggøres. N.F.T. har i flere numre fra 1963 på mere videnskabeligt plan behandlet de tofarvede frimærker. Artiklerne her har været skrevet af „Selskabet for de tofarvede", hvis formand er civilingeniør Hans Ehlern Jessen, Bredesvinget 26, Virum.

Mens Hagemann i 1941 fortrinsvis opdelte mærkerne i tryk baseret på farverne alene, har selskabet for de tofarvede udvidet kendetegnene, idet man har opdelt mærkerne i 5 hovedgrupper på grund af hjørnevifternes størrelse og form. Såvel N.F.T. 1963 pag. 57 pp. og AFA Specialkatalog pag. 50 som særtryk fra N.F.T. påviser ved illustrationer forskellene mellem de nu fundne 5 hovedgrupper.

Den første hovedgruppe dækker alle tykke rammer, de fire næste de tynde rammer. Den første af disse grupper dækker kun skillingsmærker, den anden de senere tryk af skillingsmærker og de første tryk af øremærkerne. De senere tryk af øremærkerne dækkes af hovedgruppe 4, der er kendetegnet ved, at midterfjeren syd-vest er afskåret. Den mangler således spidsen som hovedgruppe 2 og 3 har. – Endelig har vi den sidste hovedgruppe, der er kendetegnet ved, at midterfjeren har fået et kølleformet udseende. Denne gruppe (5te) dækker de sidste af de fintakkede øremærker og samtlige grovtakkede. Med tilladelse fra „Selskabet for de tofarvede"s formand, civilingeniør Hans Ehlern Jessen bringer jeg nedenfor hans tegninger af sydvest-viften således som den ser ud de 5 hovedgrupper.

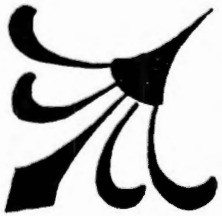

Fig. 5.
Hovedgruppe 1.
Hjørneviften til alle tykke rammer. Den er kraftigere end den tynde ramme og måler i bredden 2,8 mm mod den tynde ramme 2,6 mm.

Jeg har med vilje medtaget disse illustrationer, dels for at påvise, at man nu kan grovsortere en del af sit materiale, og dels – når denne grovsortering har har fundet sted – at påbegynde en farvesammenligning. Om resultatet herefter alligevel ikke bliver helt rigtigt, er ikke afgørende, da målet i første

Vi undskylder!

Ved en beklagelig fejltagelse er der desværre sket en ombytning af 3 klicheer i revisor Stig Andersens artikel om Danmarks tofarvede frimærker.
Den rigtige placering af fig. 5, 6 og 7 skal være som vist her.

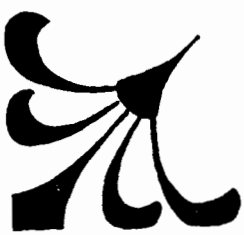

Fig. 5.

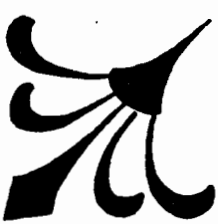

Fig. 6.
Hovedgruppe 2.

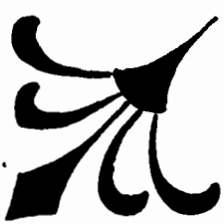

Fig. 7.
Hovedgruppe 3.

Fig. 6.
Hovedgruppe 2.

Fig. 7.
Hovedgruppe 3.

Midterfjeren i syd-vest er skarpkantet, mere spydformet. Det må erkendes, at disse to hovedgrupper meget ligner hinanden, hvorfor det endnu kan være vanskeligt på grund af hjørneviften alene at adskille disse.

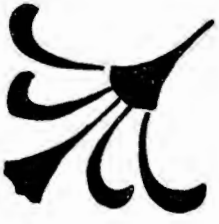

Fig. 8.
Hovedgruppe 4.

Midterfjeren i syd-vest er afskåret. Det bedste kendetegn på denne gruppe, der dækker perioden 1878-1890.

Fig. 9.
Hovedgruppe 5.

Midterfjeren i syd-vest er nu kølleformet – afviger aldeles fra de øvrige grupper. Gruppen dækker perioden 1890-1905 – altså samtlige grovtakkede hører under hovedgruppe 5.

omgang må være, at man kommer igang igen med sit materiale. – Eksempelvis tilhører 5 øre alle tryk hovedgruppe 4, hvilket betyder, at man ikke ad den vej kan adskille de enkelte tryk. Her betyder farverne endnu alt.
Jeg har nu beskrevet den mere teoretiske side af sagen, men hvorledes griber man problemet an i praksis?
Vi kan tage 12 øres mærket. Det dækker hovedgrupperne: 1 – 3 – 4 og 5. Hovedgruppe 1 er den tykke ramme – altså 3die tryk. – Hovedgruppe 3 dækker trykkene I – II – IV og V (altså den gruppe, der har spydformet syd-vest midterfjer). Hovedgruppe (med afskåret syd-vest midterfjer) dækker trykkene VI-XIV, mens den sidste (5te), den med den kølleformede midterfjer, dækker resten af trykkene incl. alle de grovtakkede.
Efter denne første opdeling er den finttakkede 12 øres 19 tryk opdelt i 4 bunker. Det ene tryk lil – den tykke ramme giver sig selv. Den anden bunke indeholder 4 tryk: I – II – IV og V. Her kommer selve trykket og farven ind som bedømmelsesfaktor. Det mærke, der har en uskarp og delvis uklar ramme er tryk V, mens det mærke, hvor rammetrykket står klart og skarpt er tryk IV. De tilbageblevne mærker er således enten I eller II, hvor II er kendetegnet med en mørkere ramme end I.
Den 3die bunke indeholder mærkerne fra tryk VI-XIV, og her giver det sig selv, at gruppeopdelingen kun har en mindre værdi, mens farverne kan lede en på spor. Bortset fra VII, hvor alle rammer er omvendte, kan man frasortere IX-X, og XI, hvor ovalfarven er rødlilla til vinrød, og de fleste af de efterfølgende tryk har ovalfarven en brunrød farve.
Hovedgruppeopdelingen af 12 øres mærket har haft det positive, at tryk VI med det samme kan udskilles fra tryk V.
De tofarvede frimærker er et interessant samleområde, og jeg vil anbefale de samlere, der ønsker at gøre noget mere ved disse udgaver, at gå igang med, dels at læse, hvad der er skrevet om disse mærker, og dels betragte farverne. De vil så være på vej til at få glæde af Deres tofarvede frimærker.

Om at samle på takster.

af A. Tholl, Kalundborg

1. Indledning.

Posttaksterne er det primære. De kurserende frimærkers og helsagers værdier er afpasset efter de gældende takster. Når taksterne ændres, udgives der nye frimærker og udsendelsen af en del ældre mærker ophører.

Samlere, som ønsker at vide, hvad der har ligget til grund for udgivelsen af de forskellige danske frimærker, vil kunne læse herom i nogle af de ældre kataloger, „Danmarks Frimærker 1851–1924", „Skandia" og „The Stella Catalogue of Denmark", samt i „Danske Postfrimærker m. v. 1851–1940" (særtryk af artikel i postvæsenets årbog 1941).

I den sidstnævnte publikation findes endvidere tabeller over taksterne for indenlandske brevkort, breve og tryksager for 1851–1940. Forfatteren vil i denne artikel ajourføre disse takster og dertil føje taksterne for andre indenlandske brevforsendelser samt tillægsgebyrer for anbefaling og søndagsombæring. Endvidere en oversigt over reglerne for portoansættelse af ufrankerede og delvis frankerede indenlandske forsendelser. Men takster for de øvrige indenlandske forsendelser, pakker, postanvisninger, m. v. og for forsendelser til udlandet kan af pladshensyn ikke bringes i denne artikel.

Som angivet i overskriften, har forfatteren en særlig hensigt med denne artikel: at søge at vække interesse for at „samle på takster". Hidtil upåagtede breve m. v. vil kunne finde anvendelse i kronologisk ordnede samlinger, visende de skiftende takster for de forskellige kategorier af brevforsendelser. Man kan for hver takstperiode nøjes med ét brev. Eller man kan med to breve søge

at komme så nær starten og afslutningen af takstperioden som muligt. Ovenfor demonstrerer således breve fra et selskab i København til et firma i Horsens af 30. 6. 1920 og 1. 7. 1920 overgangen fra taksten 15 øre til 20 øre. Det ses, at vedkommende selskab anvendte 15 øres frimærkekonvolutter (med violet påtryk), som ved takstforhøjelsen blev suppleret op med et 5 øres frimærke. Hvis frimærker, dækkende de to takster, havde været anvendt, ville det have været de siden 1913 kurserende Chr. X mærker, 15 øre violet og 20 øre blå. (Rød farve for frimærker til landsportobreve af 1. vægtsats var endnu ikke en fast regel.) På daværende tidspunkt var frankeringsmaskiner endnu ikke indført, men for senere takstperioder vil frankostemplede breve selvfølgelig være lige så velegnet til en „takstsamling" som frimærkebreve og helsager.

Foruden det frimærke, som eventuelt er udgivet i anledning af en takstændring, er der ofte i løbet af takstperioden blevet udgivet andre frimærker med samme pålydende værdi. Enten erindringsmærker eller kurserende frimærker med ny farve eller med nyt mærkebillede. Også nye helsager kan være indført. Mange samlere har vel allerede søgt at få breve med disse frimærker så nær udgivelsesdagen som muligt. Sådanne breve kan naturligvis indlemmes i en takstsamling.

Til de almindelige forsendelser kommer *anbefalede* breve og *søndagsbreve*. Indlemmes sådanne i en takstsamling må det naturligvis erindres, at taksterne for de pågældende almindelige forsendelser ofte kan være ændret i løbet af takstperioden for selve tillægsgebyret.

I en takstsamling vil *portobreve* være et oplivende moment. Har samleren kendskab til de gældende takster og til reglerne for ansættelse i efterporto, vil han kunne konstatere årsagen til den forkerte frankering. Særlig egnede til en takstsamling vil de breve være, som er blevet frankeret til den gamle takst. Også landsportoforsendelser frankeret til den gældende lokalportotakst har interesse. Ligeledes forsendelser af en højere vægtsats, frankeret som en lavere, samt ufrankerede breve. De helt tilfældige underfrankeringer, som til enhver tid finder sted, har dog vel mindre interesse.

Læserne vil se, at alene med de postforsendelser, som omtales i denne artikel, er „takstsamlinger" et meget stort område. Men enhver har jo lov til at nøjes med det, han har lyst til. Forfatteren tør i alle tilfælde garantere, at

№ 12434
BREVKORT

Afsender

Fa. Carl Rasmussen,

Kalundborg.

177

de der arbejder med takster vil få udvidet deres kundskaber og vil se frimærker og breve i et nyt lys. At der måske vil gå en rum tid, før dommerne ved udstillinger vil vurdere takstsamlinger efter fortjeneste, er en anden sag. Hvem kommer først med at sætte dem på en sådan prøve?

2. Brevkort.

Brevkort.

	Lokalporto	Landsporto.		Hele landet.
1. 4. 1871 ..	**2 sk.**	**4 sk.**	1. 5. 1955	**20** ø.
1. 1. 1875 ..	**4** ø.	**8** ø.	15. 4. 1963	**25** ø.
1. 10. 1888 ..	**3** ø.	**5** ø.	15. 5. 1965	**40** ø.
1. 1. 1919 ..	**5** ø.	**7** ø.	3. 7. 1967	**50** ø.
6. 10. 1919 ..	**7** ø.	**10** ø.		
1. 7. 1920 ..	**8** ø.	**15** ø.		
1. 4. 1926 ..	**7** ø.	**12** ø.		
1. 1. 1927 ..	7 ø.	**10** ø.		
1. 7. 1940 ..	7 ø.	**15** ø.		
1. 7. 1946 ..	**10** ø.	15 ø.		
1. 7. 1952 ..	**15** ø.	**20** ø.		

Den 1. 10. 1888 blev der givet private tilladelse til at fremstille brevkort efter nærmere bestemte regler.

Brevkort over og under bestemte dimensioner (nu henh. 15 x 10,7 cm og 10 x 7 cm) skal frankeres som breve.

Der vises ovenfor korrekt frankerede landsportobrevkort fra den 30. 6. 1952 og 1. 7. 1952, da taksten steg fra 15 til 20 øre. Endvidere et brevkort af den 1. 7. 1952, frankeret efter den gamle takst og ansat i en efterporto af 10 øre. (Se nærmere i 10. afsnit.)

3. Breve.

Taksterne i samtlige tabeller er de for *frimærkefrankerede* forsendelser gældende.

Breve – Lokalporto.

1. 4. 1851 .. **4 sk.** (uden vægtgrænse), forstadsbreve i København.
1. 5. 1851 .. **2 sk.** („ „), indre København.
1. 1. 1861 .. **2** sk. (indt. *500* g), hele København og 17 provinsbyer. Senere udvidet område.
1. 4. 1871 .. 2 sk. (indt. *250* g)
1. 1. 1875 .. **4 ø.** („)
1. 10. 1902 .. **5** ø. („)
1. 1. 1919 .. **7** ø. („)
1. 7. 1919 .. 7 ø. („) – **30** ø. (*250–500* g)
6. 10. 1919 .. **10** ø. („) – **40** ø. („)
1. 7. 1920 .. 10 ø. („) – **60** ø. („)
1. 3. 1921 .. 10 ø. (indt. *50* g) – **15** ø. (*50–250* g) – 60 ø. (250–*1000* g)
1. 4. 1926 .. 10 ø. („) – 15 ø. („) – **50** ø. („)
1. 7. 1946 .. **15** ø. („) – **20** ø. („) – **60** ø. („)
1. 7. 1952 .. **20** ø. („) – **25** ø. („) – **70** ø. („)
1. 5. 1955 .. **25** ø. („) – **30** ø. („) – **80** ø. („)
1. 4. 1957 .. se Hele Landet.

Breve – Landsporto.

1. 4. 1851 .. **4 sk. pr. lod.** Højest 32 lod = 500 g.
1. 10. 1865 .. 4 sk. (indt. *15* g) – **8** sk. (*15–125* g) – **12 sk.** (*125– 250* g)
1. 1. 1869 .. 4 sk. („) – 8 sk. (15–*250* g)
1. 1. 1871 .. 4 sk. (indt. *250* g)
1. 1. 1875 .. **8 ø.** („)
1. 10. 1902 .. **10** ø. („)
1. 7. 1919 .. 10 ø. („) – **40** ø. (*250–500* g)
6. 10. 1919 .. **15** ø. („) – **60** ø. („)
1. 7. 1920 .. **20** ø. („) – **80** ø. („)

1.	3. 1921	..	20 ø.	(indt.	*50* g)	–	**30** ø.	(	*50–250* g)	–	**60** ø.	(250–	*1000* g)
1.	4. 1926	..	20 ø.	(	„)	–	30 ø.	(	„)	–	**50** ø.	(	„)
1.	1. 1927	..	**15** ø.	(	„)	–	**25** ø.	(	„)	–	50 ø.	(	„)
1.	7. 1940	..	**20** ø.	(	„)	–	**30** ø.	(	„)	–	50 ø.	(	„)
1.	7. 1946	..	20 ø.	(	„)	–	30 ø.	(	„)	–	**60** ø.	(	„)
1.	6. 1950	..	**25** ø.	(	„)	–	**35** ø.	(	„)	–	60 ø.	(	„)
1.	7. 1952	..	**30** ø.	(	„)	–	**40** ø.	(	„)	–	**70** ø.	(	„)
1.	5. 1955	..	30 ø.	(	„)	–	40 ø.	(	„)	–	**80** ø.	(	„)

Breve – Hele Landet.

1.	4. 1957	..	**30 ø.**	(indt.	50 g)	–	**40 ø.**	(	50–250 g)	–	80 ø.	(250–1000 g)	
15.	3. 1962	..	30 ø.	(	„)	–	**50** ø.	(	„)	–	**100** ø.	(	„)
15.	4. 1963	..	**35** ø.	(	„)	–	**60** ø.	(	„)	–	**120** ø.	(	„)
15.	5. 1965	..	**50** ø.	(	„)	–	**80** ø.	(	„)	–	**150** ø.	(	„)
3.	7. 1967	..	**60** ø.	(indt.	*20* g)	–	80 ø.	(	*20*–250 g)	–	**200** ø.	(	„)

Taksten i København for fodpostbreve, henh. 2 og 4 sk., var i 1851 ens, hvad enten brevene var kontant frankeret, frankeret med frimærker eller ufrankeret.

Fra 1. 1. 1861 var den „egentlige" takst for lokalbreve 3 sk. (kontant frankeret eller ufrankeret), der kunne frigøres med et 2 sk. frimærke.

Den „egentlige" enhedstakst (kontant frankeret eller ufrankeret) for et landsportobrev var pr. 1. 4. 1851 6 sk., der kunne frigøres med et 4 sk. frimærke. Den 1. 4. 1868 ophørte den kontante frankering, således at forstå, at der for landsportobreve, som blev indleveret ved skranken uden frimærker, nu skulle betales 4 sk. i stedet for 6 sk. (for lokalbreve 2 sk. i stedet for 3 sk.) og postpersonalet skulle nu påklæbe frimærker for dette beløb. Enhedstaksten for et ufrankeret brev var stadig 6 sk. (henh. 3 sk.) indtil den 1. 4. 1871. Den blev da fastsat til det dobbelte af taksten for et frankeret brev.

Den 1. 10. 1865 indførte postvæsenet vægtenheden „kvint" i stedet for „lod", og kvint blev først afskaffet den 1. 4. 1912. Da 1 kvint var nøjagtig 5 gram, har forfatteren i alle tabeller omsat kvint til gram.

4. Forretningspapirer.

Forretningspapirer – Lokalporto.

1.	4. 1922	..	**8** ø.	(indt.	250 g)	–	**40** ø.	(250–1000 g)					
1.	3. 1928	..	8 ø.	(	„)	–	**30** ø.	(	„)				
1.	7. 1930	..	8 ø.	(	„)	–	**25** ø.	(	„)				
1.	7. 1940	..	8 ø.	(	„)	–	**30** ø.	(	„)				
1.	7. 1946	..	**15** ø.	(	„)	–	**40** ø.	(	„)				
1.	7. 1952	..	**20** ø.	(	„)	–	**50** ø.	(	„)				
1.	5. 1955	..	**25** ø.	(	„)	–	**60** ø.	(	„)				
1.	4. 1957	..	ens for hele landet.										

Forretningspapirer – Landsporto.

1. 4. 1922 .. **15** ø. (indt. 250 g) – **40** ø. (250–1000 g)
1. 3. 1928 .. 15 ø. („) – **30** ø. („)
1. 7. 1930 .. 15 ø. („) – **25** ø. („)
1. 7. 1940 .. 15 ø. („) – **30** ø. („)
1. 7. 1946 .. **20** ø. („) – **40** ø. („)
1. 6. 1950 .. **25** ø. („) – 40 ø. („)
1. 7. 1952 .. **30** ø. („) – **50** ø. („)
1. 5. 1955 .. 30 ø. („) – **60** ø. („)

Forretningspapirer – Hele Landet.

1. 4. 1957 .. **30 ø.** (indt. 250 g) – 60 ø. (250–1000 g)
15. 3. 1962 .. 30 ø. („) – **80** ø. („)
15. 4. 1963 .. **35** ø. („) – **90** ø. („)
15. 5. 1965 .. **50** ø. („) – **110** ø. („)
1. 1. 1966 .. afskaffet.

5. Tryksager.

Tryksager – Lokalporto.

1. 4. 1851 .. **4 sk.** (uden vægtgrænse), forstæder København.
1. 5. 1851 .. **2 sk.** („ „), indre København.
1. 1. 1861 .. **2** sk. (indt. *500* g), hele København og 17 provinsbyer. Senere udvidet område.
1. 4. 1871 .. 2 sk. (indt. *250* g)
1. 1. 1875 .. **4 ø.** („)
1. 12. 1905 .. **2** ø. („)
1. 11. 1917 .. **3** ø. („)
1. 1. 1919 .. **5** ø. („)
1. 7. 1919 .. 5 ø. („) – **10** ø. (*250–500* g)
6. 10. 1919 .. 5 ø. („) – **20** ø. („)
1. 7. 1920 .. **7** ø. („) – **30** ø. („)
1. 3. 1921 .. **8** ø. (indt. *50* g) – **12** ø. (*50–250* g) – **40** ø. (*250–1000* g)
1. 4. 1922 .. **5** ø. („) – **8** ø. („) – 40 ø. („)
1. 4. 1926 .. 5 ø. („) – **7** ø. („) – **30** ø. („)
1. 7. 1930 .. **4** ø. („) – 7 ø. („) – **25** ø. („)
1. 7. 1940 .. **5** ø. („) – **8** ø. („) – **30** ø. („)
1. 7. 1946 .. nu ens for hele landet.

Tryksager – Landsporto.

1. 4. 1851 .. **4 sk.** (indt. 4 lod = 62,5 g) – **8** *sk.* (4–8 lod)
1. 10. 1865 .. **2** sk. (indt. *40* g) – **4** sk. (*40–*125 g) – **6** sk. (*125– 250* g)
1. 1. 1869 .. 2 sk. („) – 4 sk. (40–*250* g)
1. 4. 1871 .. 2 sk. (indt. *250* g)
1. 1. 1875 .. **4 ø.** („)
1. 1. 1919 .. **7** ø. („)

1. 7. 1919 ..	7 ø.	(„) –	**15** ø.	(*250–500* g)								
6. 10. 1919 ..	7 ø.	(„) –	**30** ø.	(„)								
1. 7. 1920 ..	**10** ø.	(„) –	**40** ø.	(„)								
1. 3. 1921 ..	10 ø.	(indt. *50* g) –	**15** ø.	(*50–250* g)	–	40 ø.	(250–*1000* g)					
1. 4. 1926 ..	**7** ø.	(„) –	**12** ø.	(„)	–	**30** ø.	(„)					
1. 7. 1930 ..	**5** ø.	(„) –	**10** ø.	(„)	–	**25** ø.	(„)					
1. 7. 1940 ..	**6** ø.	(„) –	10 ø.	(„)	–	**30** ø.	(„)					

Tryksager – Hele Landet.

1. 7. 1946 ..	**6** ø.	(indt. 50 g) –	**10** ø.	(50–250 g)	–	**40** ø.	(250–1000 g)					
1. 6. 1950 ..	**10** ø.	(„) –	**15** ø.	(„)	–	40 ø.	(„)					
1. 7. 1952 ..	**12** ø.	(„) –	**20** ø.	(„)	–	**50** ø.	(„)					
1. 5. 1955 ..	12 ø.	(„) –	20 ø.	(„)	–	**60** ø.	(„)					
15. 3. 1962 ..	12 ø.	(„) –	20 ø.	(„)	–	**80** ø.	(„)					
15. 4. 1963 ..	**15** ø.	(„) –	**25** ø.	(„)	–	**90** ø.	(„)					
15. 5. 1965 ..	**25** ø.	(„) –	**40** ø.	(„)	–	**110** ø.	(„)					
3. 7. 1967 ..	**30** ø.	(„) –	**50** ø.	(„)	–	**150** ø.	(„)					

Rene Tryksager – Hele Landet.

1. 6. 1950 ..	**6** ø.	(indt. 50 g) –	**10** ø.	(50–250 g)	–	**40** ø.	(250–1000 g)					
1. 7. 1952 ..	**8** ø.	(„) –	**12** ø.	(„)	–	**50** ø.	(„)					
1. 5. 1955 ..	Særtaksten for rene tryksager afskaffet.											

Angående den „egentlige" takst i 1851, se 3. afsnit. Den var dog for landsportotryksager lig med taksten ved frimærkefrankering fra den 1. 10. 1865.

Tryksager må ikke afsendes ufrankeret.

6. Vareprøver.

Taksten for vareprøver den samme som for tryksager med den forskel, at i de perioder, hvor vægtgrænsen for tryksager var 500 g var den 350 g for vareprøver. Og senere henh. 1000 g og 500 g.

7. Brevpakker.

Brevpakker – Hele Landet.

1. 7. 1930 ..	**25** ø.	(indt. 1000 g)					
1. 7. 1940 ..	**30** ø.	(„)					
1. 7. 1946 ..	**40** ø.	(„)					
1. 5. 1951 ..	**50** ø.	(„)					
1. 5. 1955 ..	**60** ø.	(„)					
15. 3. 1962 ..	**80** ø.	(„)					
15. 4. 1963 ..	**60** ø.	(indt. *250* g)	–	**90** ø.	(*250*–1000 g)		
15. 5. 1965 ..	**80** ø.	(„)	–	**110** ø.	(„)		
3. 7. 1967 ..	**150** ø.	(indt. *1000* g)					

8. Anbefaling.

Tillægsgebyr for Anbefaling.

1. 4. 1868 ..	**8 sk.**	1. 7. 1940 ..	**30** ø.
1. 1. 1875 ..	**16 ø.**	1. 5. 1951 ..	**40** ø.
1. 10. 1902 ..	**15** ø.	1. 4. 1957 ..	**50** ø.
1. 7. 1920 ..	**20** ø.	15. 3. 1962 ..	**60** ø.
1. 3. 1921 ..	**30** ø.	15. 5. 1965 ..	**80** ø.
1. 4. 1926 ..	**25** ø.	3. 7. 1967 ..	**140** ø.

Gebyret for anbefaling var 8 sk. fra den 1. 4. 1851, men kunne først fra den 1. 4. 1868 frigøres med frimærker.

9. Søndagsbreve.

Tillægsgebyr for Søndagsombæring af breve og brevkort.

1. 5. 1929 ..	**10** ø.
1. 7. 1946 ..	**20** ø.
1. 6. 1950 ..	**25** ø.
1. 7. 1952 ..	**30** ø.
15. 4. 1963 ..	**55** ø.
15. 5. 1965 ..	**100** ø.
3. 7. 1967 ..	**200** ø.

Der vises en af de særlige kuverter for søndagsbreve, som var i handelen i de første år.

Det er tilladt at sende søndagsbreve fra udlandet. Det forudsættes, at der udover de udenlandske frimærker påklæbes danske frimærker til dækning

af søndagsgebyret og at forsendelsen er påskrevet „Søndagsbrev". Der vises et søndagsbrev, afsendt fra Tyskland den 1. 2. 1935.

10. Efterporto.

Efterportoen for ufrankerede og delvis frankerede breve er til alle tider blevet udregnet i afsenderpostkontoret og her påskrevet brevenes forside med *store* tal. Den 1. 5. 1921 indførtes portomærker, som blev påklæbet brevene i adressepostkontoret. I stedet for portomærker er der siden ca. 1931 i en del større postkontorer anvendt stempling (i grøn farve) med „Porto at betale"-maskiner. Den 8. 3. 1962 ophørte udsendelsen af portomærker fra blanket-depotet og efter at beholdningerne blev opbrugt, har postkontorerne skullet anvende almindelige frimærker, hvis porto- eller frankostempling ikke benyttes. Frimærkerne skal påklæbes forneden, så modtageren kan overbevises om, at de ikke er en del af afsenderens frimærker.

Før frimærketiden måtte, og indtil den 1. 4. 1868 kunne, frankeringen foretages med kontanter. Afsenderpostkontoret påskrev det betalte beløb med *små* tal i venstre, nederste hjørne ved siden af frankopåskriften „franco", „frit" eller lignende. Samlerne advares derfor imod at betragte alle breve fra den *ældre* tid som „ufrankerede", blot fordi de er uden frimærker. Det er lige så forkert, som at betragte *nutidens* frankostemplede breve som ufrankerede.

For frankopåtegnede frimærkebreve gjaldt indtil 1. 4. 1871 forskellige strafportobestemmelser.

Ansættelse af ufrankerede og delvis frankerede indenlandske brevforsendelser i efterporto.

For fodpostbreve m. v.:

For ufrankerede breve: 2 sk. i den indre by, 4 sk. for forstadsbreve.

Anvendtes til et forstadsbrev ét 2 sk. frimærke, blev efterportoen 4 ÷ 2 = 2 sk.

1. 4. 1851 .. *For landsportobreve:*
6 sk. for hvert ikke med 4 sk. frimærke frigjort lod.
Anvendtes ét 2 sk. frimærke i stedet for et 4 sk. frimærke, blev efterportoen 6 ÷ 2 = 4 sk.
For landsportotryksager: Brevtakst for hele tryksagens vægt med fradrag af anvendte frimærkers pålydende værdi.

1. 1. 1861 .. *For lokalportobreve m. v.:* For ufrankerede breve 3 sk.

1. 4. 1871 .. Dobbelt takst (som for ufrankerede forsendelser) med fradrag af anvendte frimærkers pålydende.

1. 10. 1888 .. *For breve:* det dobbelte af det manglende beløb.
For andre brevforsendelser: Som pr. 1. 4. 1871.

1. 7. 1919 .. *For alle brevforsendelser:* Det manglende beløb med portotillæg af 10 øre. Dog betales højest det dobbelte af det manglende beløb.

1. 7. 1920 .. Maksimalt tillæg på 20 øre, ellers som pr. 1. 7. 1919.

1. 1. 1927 .. „ „ 15 øre, „ „

1. 7. 1940 .. „ „ 20 øre, „ „

1. 6. 1950 .. „ „ 25 øre, „ „

1. 7. 1952 .. „ „ 30 øre, „ „

15. 3. 1962 .. Det dobbelte af det manglende beløb, dog mindst 10 øre.

15. 5. 1965 .. Det dobbelte af det manglende beløb, dog mindst 20 øre.
Efterportoen må dog ikke overstige det manglende beløb med tillæg af 200 øre.

3. 7. 1967 .. Det dobbelte af det manglende beløb, som rundes op til nærmeste beløb, der kan deles med 10 øre.
Efterportoen må dog ikke overstige det manglende beløb med tillæg af 200 øre.

1. 10. 1865 .. *For landsportobreve:* 6, 12 eller 18 sk. efter vægtsatsen, med fradrag af påklæbede frimærkers pålydende værdi.
For landsportotryksager: Som pr. 1. 4. 1851.

Det ses af tabellen, hvor forskellig efterportoen kunne være, når der var anvendt ét 2 sk. frimærke i stedet for ét 4 sk. frimærke: På et forstadsfodpostbrev (indtil 1. 1. 1861): 4 ÷ 2 = **2** *sk.* På et landsportobrev af 1. vægtsats indtil 1. 4. 1871: 6 ÷ 2 = *4 sk.* Og på et landsportobrev i perioden 1. 4. 1871–31. 12. 1874: 4×2 ÷ 2 = *6 sk.*, altså 3 gange det manglende beløb!

Og anvendtes kun ét 4 sk. frimærke på et landsportobrev af 2. vægtsats, var efterportoen i tiden 1. 4. 1851–30. 9. 1865 *6 sk*, men fra 1. 10. 1865 indtil 31. 3. 1871 var den 12 ÷ 4 = *8 sk.*

NORDEN
DANSK FORENING FOR NORDISK SAMARBEJDE
GYLDENLØVESGADE 16
KØBENHAVN K.

KØBENHAVN K 1820 7 JUL 1943 3 OMK.

Det rigtige er et STATSTELEGRAM PAA FESTBLAD

DANMARK 8 ØRE POSTFRIMÆRKE

DANMARK 20 ØRE PORTO

DANMARK 20 ØRE PORTO

Det nordjyske Landsbibliotek

A a l b o r g

Kassebrev

R Horsens Hs 532

Det rigtige er et STATSTELEGRAM på festbl

DANMARK 10 ØRE PORTO

DANMARK 10 ØRE PORTO

DANMARK 25 ØRE PORTO

DANMARK 25 ØRE PORTO

Hr.

a. Thal

Havnegade 13

Kalundborg.

Almindeligvis regner vi med, at der i efterporto skal betales det dobbelte af det manglende beløb. Og stort set har dette da også været tilfældet siden 1. 10. 1888. For små, manglende beløb er der dog fra 15. 3. 1962 indført en afrunding opefter.

Omvendt har man for relativt store, manglende beløb ikke altid fuldt ud betalt det dobbelte af det manglende beløb. I tiden 1. 7. 1919 til 14. 3. 1962 var der således „rabat", hvis det manglende beløb oversteg taksten for et almindeligt landsportobrev af 1. vægtsats, der i perioden varierede mellem 10 og 30 øre. (Og i tiden 6. 10. 1919–30. 6. 1920 var portotillægget endda kun 10 øre, skønt brevtaksten var 15 øre.) Ufrankerede breve af 2. og 3. vægtsats hørte naturligvis til denne kategori. Der skal nævnes et andet eksempel på „rabat" ved portoansættelsen:

Forfatterens klasselotterikollektrice i Horsens sendte ham den 23. 10. 1952 et almindeligt brev, frankeret med 30 øre. Men da hun var vant til at anbefale alle breve med lodsedler, skrev hun ved uagtsomhed „NB" på dette brev. Strengt taget skal anbefalede breve indleveres på postkontoret og de må kun afgå fuldt frankerede. Men også „kassebreve", og endda delvis frankerede, bliver registreret som anbefalede breve, hvis påtegningen „NB" bliver bemærket. Da gebyret for anbefaling på det tidspunkt var 40 øre blev efterportoen altså 40 øre i manglende beløb + 30 øre som maksimalt tillæg = 70 øre.

Ved det omtalte NB-brev var det let at finde ud af fejlen, som afsenderen havde begået. Det samme er tilfældet, hvis afsenderen har frankeret til gammel takst, har frankeret et landsportobrev til lokalporto eller et vægtigt brev efter en for lav vægtsats. Men der kan forekomme komplicerede tilfælde. Forfatteren har således en kuvert af den 15. 1. 1964, frankeret med et 15 øres frimærke. Da kuverten er åben, må forsendelsen være afsendt som tryksag og 15 øre var da også taksten for en tryksag af 1. vægtsats i perioden 15. 4. 1963–14. 5. 1965. Forsendelsen var imidlertid sat i den meget høje efterporto af *90 øre*. Taksten for en tryksag af 2. vægtsats var 25 øre og havde forsendelsen været en sådan ville efterportoen kun have været (25 ÷ 15) × 2 = 20 øre. Forklaringen på den høje efterporto må derfor være den, at postvæsenet har undersøgt indholdet og ikke kunnet godkende det som tryksag. For et brev af 1. vægtsats var taksten 35 øre og efterportoen ville i så tilfælde have andraget (35 ÷ 15) × 2 = 40 øre. Vi må højere op, og da taksten for et brev af 2. vægtsats var 60 øre, svarende til en efterporto af (60 ÷ 15) × 2 = 90 øre, har vi forklaringen: Afsenderen har frankeret et brev af 2. vægtsats som en tryksag af 1. vægtsats!

Der skal nævnes et eksempel på en pudsig fejl, begået i et postkontor: Taksten for forretningspapirer af 1. vægtsats androg inden den 1. 7. 1946 8 øre i lokalporto og 15 øre i landsporto. Da en sådan forsendelse med et 8 øres frimærke den 7. 7. 1943 af afsenderen i København var adresseret til Aalborg, blev efterportoen i postkontoret i København korrekt udregnet til 14 øre og tallet påskrevet med blåkridt. Men Aalborg postkontor satte 2 portomærker à

20 øre på kuverten. Hvorfor? Forfatteren gætter på, at en overordnet har givet beskeden: „Sæt to syvøres på" og at dette er blevet opfattet som: „Sæt to tyveøres på"!

Det skal oplyses, at der i efterporto kun blev beregnet det manglende beløb, når et lokalt brev blev *omadresseret* til en anden by.

Vi modtager ikke så sjældent ufrankerede og delvis frankerede breve uden at skulle betale efterporto. Men der forekommer tilfælde, hvor det ikke skyldes fejl fra postvæsenets side – tværtimod stor påpasselighed:

Postvæsenet ønskede at indføre nye takster pr. 1. 10. 1919. Men godkendelsen blev forsinket, og først i Officielle Meddelelser af den 6. 10. 1919 kunne der gives endelig besked. De nye takster skulle træde i kraft straks for indleverede og for ufrankerede forsendelser. Men af hensyn til publikum skulle forsendelser, frankeret efter de gamle takster, ikke sættes i efterporto før den 10. okt. for lokalforsendelsernes vedkommende og den 11. okt. for landsforsendelser. For breve af 1. vægtsats steg landsportoen den 6. okt. fra 10 til 15 øre. Forfatteren viser et korrespondancekort, afsendt fra Herning til Aalborg den 8. 10. 1919, frankeret med 10 øre, men – fuldt ud korrekt – ikke ansat i efterporto.

Ved de i god tid forud varslede takstændringer er der også en frist for publikum, omend beskeden. Forsendelser, som forefindes i brevkasserne ved første kassetømning den dag, de nye takster træder i kraft, skal passere til den gamle takst. I 2. afsnit vistes et landsportobrevkort af den 1. 7. 1952, som var ansat i efterporto af (20 ÷ 15) × 2 = 10 øre. Men stemplet viser da også det sene klokkeslet af 15.50!

